

Fritidsfisket i Sverige 2018-2020

Fritidsfisket i Sverige 2018-2020

Den här rapporten har tagits fram av Havs- och vattenmyndigheten.
Myndigheten ansvarar för rapportens innehåll och slutsatser.

© HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN | Datum: 2022-05-09

ISBN: 978-91-89329-35-5 Omslagsfoto: Richard Lidén

Havs- och vattenmyndigheten | Box 11 930 | 404 39 Göteborg | www.havochvatten.se

Förord

Fiske är ett av svenskarnas vanligaste fritidsintressen med fler än en miljon utövare. För många barn och ungdomar blir fiske ett livslångt intresse som ofta leder till engagemang för natur- och miljövård. Fritidsfisket engagerar personer i alla åldrar då Sverige har fantastiska förutsättningar för fritidsfiske, med närmare hundratusen sjöar, tiotusentals mil strömmande vattendrag och cirka tvåhundra mil kuststräcka med kringliggande hav. Det finns således goda förutsättningar för ett rikt fritidsfiske i såväl allmänt som enskilt förvaltade vatten. Fritidsfisket i Sverige är av betydande storlek vilket sätter krav på att resursen förvaltas med ett långsiktig hållbart perspektiv.

Hösten 2019 sjösatte Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten projektet Framtidens Fiske och Vattenbruk för framtagande av en ny gemensam strategi och sektorsspecifika handlingsplaner för yrkesfiske, fritidsfiske, fisketurism och vattenbruk. Arbetet slutfördes våren 2021. Strategin och handlingsplanerna ger en gemensam målbild och skapar en tydlig inriktning för utveckling av svenskt fiske och vattenbruk. Strategin understryker vikten av väl fungerande och väl förvaltade ekosystem.

Föreliggande rapport knyter an till arbetet inom strategin för Framtidens fiske och vattenbruk och främst handlingsplanen för Fritidsfiske och fisketurism. Rapporten syftar till att beskriva fritidsfisket i Sverige på nationell och regional nivå åren 2018-2020. Rapporten klargör hur fritidsfiskarna och fisket ser ut i olika regioner i Sverige vilket är av stor vikt inom förvaltningen men också av intresse för utövare och allmänheten. Den utgör ett underlag till förvaltning och ger allmänheten kunskap om fritidsfiskets omfattning och utformning i Sveriges inland, kust och hav. Rapporten är en viktig del i det påbörjade arbetet inom den nya framtagna strategin för framtidens fiske och kan kopplas till flera åtgärder inom handlingsplanen för Fritidsfiske och fisketurism.

Sammanfattning

Fritidsfisket ökade markant under både 2019 och 2020 där antalet fritidsfiskare i Sverige i åldrarna 16-80 år uppgick till cirka 1,7 miljoner år 2020. Andelen fritidsfiskare inom respektive åldersgrupp skiljer sig åt och man kan se att den yngre åldersgruppen har större andel fritidsfiskare än 51-80 år, vilket delvis belyser faktumet att fritidsfiske är en aktivitet som i större utsträckning attraherar unga än äldre.

Flest fiskedagar har Götaland & Svealand följt av Norrland och de fem stora sjöarna. Havsområdena med högst fiskeaktivitet är mellersta Östersjön och Skagerrak, vilka vardera innehåller storstadsregioner, Stockholm och Göteborg. För år 2020 ökade antalet fiskedagar i nästan samtliga områden jämfört med året innan. I likhet med antalet fritidsfiskare har antal fiskedagar ökat generellt sett vilket självklart också kan bero på pandemin. Det enda området som inte hade en ökning i fiskeaktivitet var mellersta Östersjön, vilket också kan bero på pandemin, pga. färre turister i storstadsområden. Fritidsfisket ses oftast som en sommaraktivitet, vilket man även ser i resultatet från undersökningen. Cirka 53 procent av fiskedagarna görs under sommarmånaderna juni, juli och augusti.

För inlandsfiskets del är det framförallt abborre och gädda som är vanliga målarter. Över 50 procent av samtliga fritidsfiskare som fiskar i inlandsvattnen har abborre som en av sina målarter. Utöver dessa två finns det ett relativt stort fiske efter öring, regnbåge, gös och röding. Fisket i havet innefattar fler arter man kan rikta sitt fiske på. Den vanligaste arten i havet är likt insjövattnen abborre följt av gädda, men även havsöring, makrill och torsk är vanliga målarter

Den vanligaste sportfisken, och en av de ovanligaste matfiskarna i Sverige, är gäddan. Denna återutsätts i 85 procent av fallen och är den art som återutsätts i störst utsträckning av de arter inkluderade i undersökningen. Andra arter som sticker ut i sammanhanget är makrill och sill/strömming som återutsätts i liten utsträckning, 16 procent respektive 13 procent.

Naturupplevelsen är den viktigaste aspekten när man bestämmer sig för att fiska. Det är i cirka 25 procent av fallen helt avgörande vart man fiskar och av stor betydelse för ens fiske i cirka 35 procent av fallen.

Den anledning som majoriteten av icke-fiskarna angav, gällande varför man inte fiskat, var att man inte var intresserad av fiske, hela 69 procent. 11 procent angav att de inte hade tid att fiska och 5 procent angav att de fiskade under andra tider på året.

Innehåll

1	Inledning.....	7
1.1	Bakgrund.....	7
1.2	Syfte	7
1.3	Metod och data	7
1.4	Statistikens sammansättning.....	8
1.5	Disposition	8
2	Resultat	9
2.1	Antal fritidsfiskare	9
2.2	Antal fiskedagar	14
2.3	Målarter per geografiskt område	16
2.4	Fångster.....	23
2.5	Återutsättningsgrad.....	25
2.6	Viktiga aspekter vid fritidsfiske och hur väl dessa uppfylldes	27
2.7	Icke-fiskare och anledning till varför man inte fiskat.....	30

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) ansvarar för förvaltningen av fiskbestånden i Sveriges hav, sjöar och vattendrag. Fritidsfisket i Sverige är omfattande och därför behövs det god kunskap om utövarna, var man fiskar och vad som fångas. Som en del i arbetet med att förstå och beskriva omfattning och påverkan har statistik om fritidsfisket samlats in sedan 1970-talet för att ligga till grund för beslut inom förvaltningen. Den första undersökningen var en del i 1973 års fiskevattenutredning vilken även följdes upp under 1990-talet med två undersökningar med fem års mellanrum, -90 samt -95. Under tidigt 2000-tal genomfördes ytterligare tre undersökningar, 2000, 2006 samt 2011.

Havs- och vattenmyndigheten blev 2011 samordnande myndigheten för officiell statistik inom området fiske och fick således ansvar att samla in statistik årligen gällande fritidsfiskets omfattning i Sverige. Denna insamling började under 2013 och fortskrider i ungefär samma regi och utformning idag.

Mellan undersökningen år 2017 och 2018 genomfördes ett antal ändringar i fritidsfiskeenkäten. Dessa ändringar inkluderade bland annat ytterligare frågor gällande vilka arter man riktat sitt fiske mot, hur återutsättning per art ser ut, anledningen till varför man inte fiskat samt vilka aspekter man tycker är viktiga vid sitt fiske och hur väl dessa uppfylldes under fisket. De två sistnämnda frågorna var med i enkäten år 2018 och 2019. Utöver detta inkluderades ytterligare en fråga år 2019 gällande fiskedagar per månad. All denna information är av intresse för allmänheten men även för framtida förvaltningsbeslut och åtgärder.

Dessa nya frågor presenteras i detta underlag för att ge en överskådlig bild av de resultat man kan dra från denna nya datainsamling. Arbetet med enkäten har fortsatt och ytterligare ändringar har gjorts inför enkäten 2021.

1.2 Syfte

Denna rapport syftar till att beskriva fritidsfisket i Sverige utifrån den nya information som inkluderats sedan år 2018. Denna information ska fungera som underlag till förvaltning och ge allmänheten ytterligare kunskap om fritidsfisket i Sverige.

1.3 Metod och data

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, är statistikansvarig myndighet inom fiskets område. Den redovisade statistiken för fritidsfisket i Sverige har på HaV:s uppdrag tagits fram av Statistiska centralbyrån, SCB.

Fritidsfiske är definierat som allt fiske som sker utan stöd av en yrkesfiskelicens. Undersökningen genomförs som en nationell enkätundersökning med ett slumpmässigt urval. Målpopulationen är alla i Sverige folkbokförda personer i åldern 16 till 80 år. Urvalsramen tas fram från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB). Enkäten innehåller frågor om inom vilka områden fisket genomförs, vilka redskap man använder, hur ofta man fiskar, vilka arter som fångas och hur

mycket som återutsätts. Därtill finns det kompletterande frågor om kostnader och övriga aspekter kopplat till fisket.

Enkäter skickas ut vid tre tillfällen under kalenderåret med frågor om de fyra senaste månadernas fiske. Urvalet fördelas så att 5 600 enkäter skickas ut med frågor om fisket under perioden januari–april, 10 800 enkäter för perioden maj–augusti och 5 600 enkäter för perioden september–december. Det har funnits möjlighet att lämna svar på utskickade pappersblanketter samt via webben.

Statistiken som presenteras i denna rapport är baserad på en enkätundersökning med ett slumpmässigt stratifierat urval. Vid ett sådant urval presenteras samtliga resultat med en felmarginal. Om två skattningars felmarginaler (95-procentigt konfidensintervall) inte överlappar varandra kan man säga att skillnaden är statistiskt signifikant. Det kan även finnas en signifikant skillnad mellan två resultat om konfidensintervallen överlappar till viss del. I rapporten anges det om skillnader är statistiskt signifikanta eller inte.

1.4 Statistikens sammansättning

Beroende på vilken statistik som presenteras i denna rapport används olika metoder och underlag. I denna rapport presenteras enbart andelar och korrelationskoefficienter. Dessa baseras oftast på data från 2018-2020 om inget annat anges. Den geografiska indelning som används i detta underlag är fiske i inlandet och fiske i havet.

1.5 Disposition

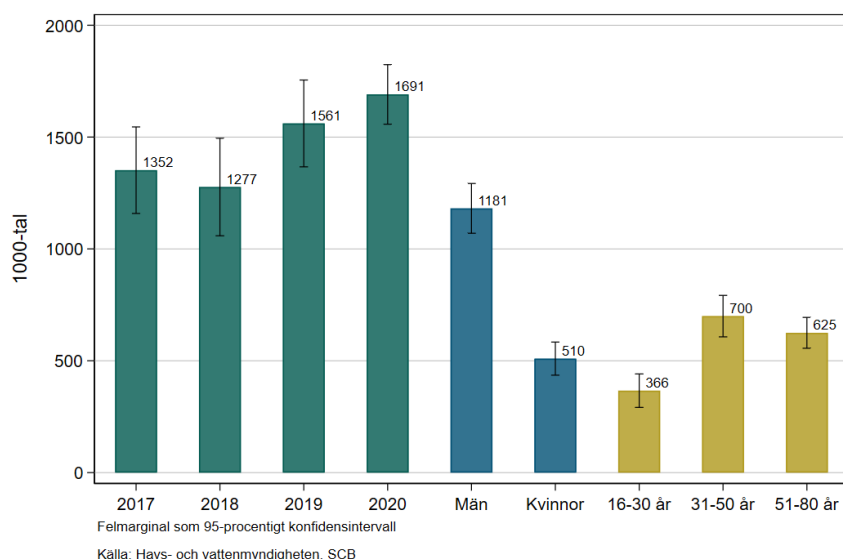
Rapporten börjar med att redovisa resultat från vanligt förekommande frågor, såsom antal fritidsfiskare, antal fiskedagar per bostadsregion och fiskeområde. Efter detta presenteras även fiskedagar per månad och redskapsdagar per sjö. Sedan presenteras helt ny information om målarter per inland, hav och fiskeområde. Efter detta följer fångster per fiskeområde och sedan en sammanställning av återutsättningsgrad per art. Sist i rapporten sammanfattas frågorna om vilka aspekter man tycker är viktigt vid fiske i svenska vatten samt frågan riktad till de som inte fiskat, gällande varför man inte fiskat.

2 Resultat

2.1 Antal fritidsfiskare

Fritidsfisket ökade markant under både 2019 och 2020 där antalet fritidsfiskare i Sverige i åldrarna 16-80 år uppgick till cirka 1,7 miljoner år 2020 (figur 1). Det var en betydande ökning mellan 2018 och 2019 och år 2020 ökade antalet fritidsfiskare ytterligare. Detta kan bero på att corona-pandemin tog fart i början av 2020 och friluftaktiviteter blev vanligare generellt sett. Bland annat såg man att den inhemska turismen i Sverige ökade då resor utomlands inte var möjligt i samma utsträckning. Till exempel rapporterades det att vissa delar av fjällen var nästintill överfullt av vandrande gäster¹.

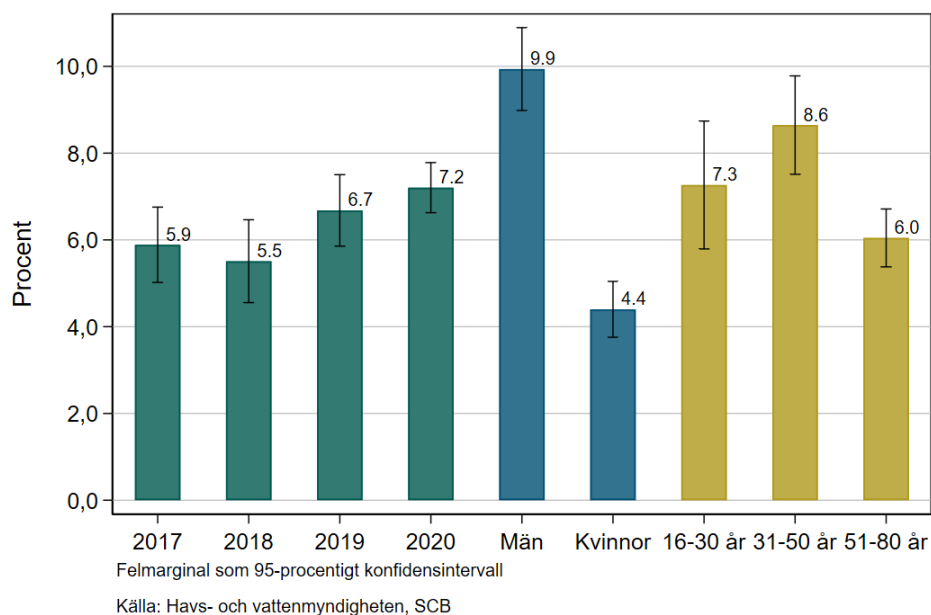
Det är fortsatt män som står för den större delen av fritidsfisket sett till antal utövare och flest fritidsfiskare hör till åldersgruppen 31-50 år. Färst fritidsfiskare hör till den yngre åldersgruppen, 16-30 år. Åldersgrupperna är dock olika stora generellt sett varpå skillnader mellan grupperna i absoluta termer inte är speciellt konstigt.

Figur 1 - Antal fritidsfiskare år 2017-2020, per kön och åldersgrupp år 2020

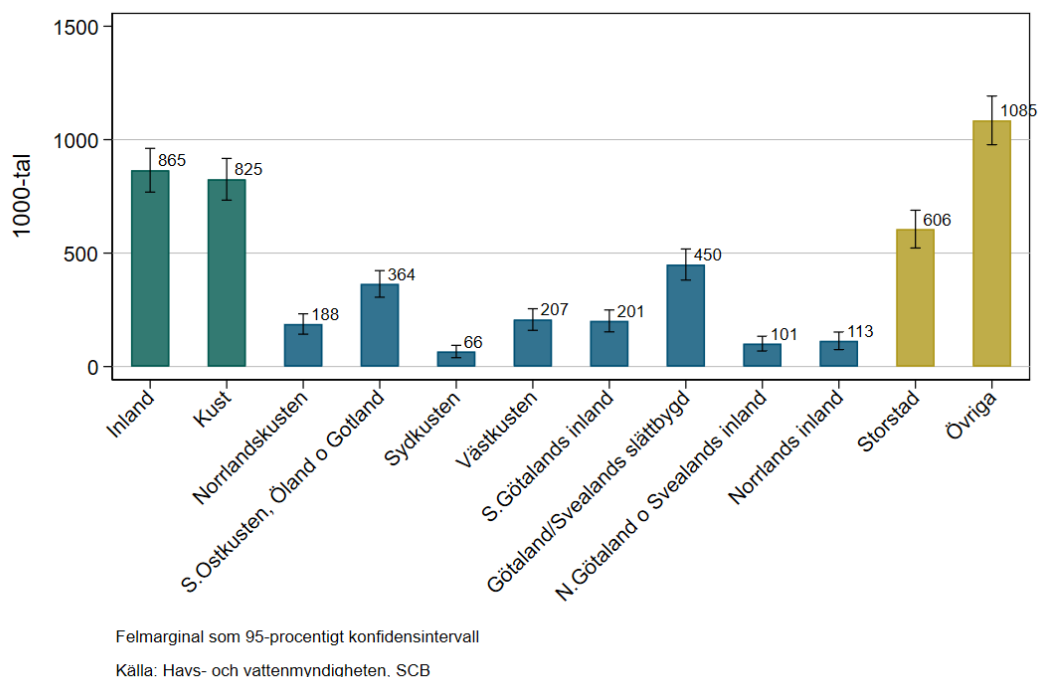
Om man istället kollar på andelen fritidsfiskare inom respektive grupp (figur 2) ser vi att den yngre åldersgruppen har större andel fritidsfiskare än 51-80 år, vilket delvis belyser faktumet att fritidsfiske är en aktivitet som i större utsträckning attraherar unga än äldre. Åldersgruppen 31-50 år är fortsatt störst med en andel på 8,6 procent. Man kan också konstatera att nästan var tionde man i Sverige i åldrarna 16-80 år har fiskat minst en dag under år 2020, motsvarande andel för kvinnor uppgick till 4,4 procent. På det stora hela har andelen fritidsfiskare ökat från 5,5 procent till 7,2 procent jämfört med 2018, skillnaden är statistiskt signifikant.

¹ <https://www.svenskaturistforeningen.se/om-stf/aktuellt/rekord-for-svemesterfjallen/>

Figur 2 - Andel fritidsfiskare av befolkningen 16-80 år, år 2017-2020, per kön och åldersgrupp år 2020

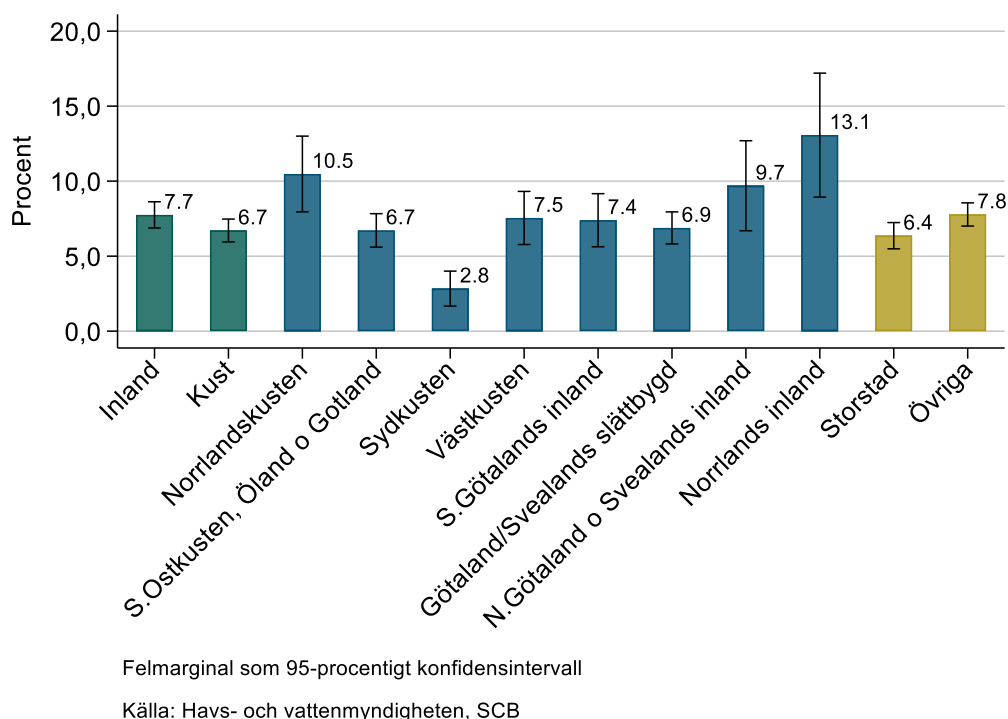
Fritidsfiskarna kan även delas in i olika geografiska områden. Figur 3 redogör för tre olika områdesindelningar beroende på boendekommun. Götaland/Svealands slättbygd är den boenderegion som flest fritidsfiskare har sin hemvist i, efter detta kommer södra ostkusten med Öland och Gotland. Fördelningen av fritidsfiskare mellan inlands- och kustkommun är relativt jämn i sammanhanget. Däremot ser man stor skillnad mellan antal utövare i storstadsregioner och övriga Sverige.

Figur 3 - Antal fritidsfiskare per boendeområde år 2020. Tre indelningar (färgkodade).

Figur 4 redogör istället för andelar inom respektive boendeområde vilket ger en bild av hur populärt fisket är inom respektive område. Resultaten följer inte samma storleksordning som figur 3 redogör för. Vi ser tydliga skillnader, bland annat att Norrlandskusten och Norrlands inland är underrepresenterade i absoluta termer då andelen fritidsfiskare inom dessa boendeområden uppgår till 10,5 procent respektive 13,1 procent, vilket är de två största andelarna. Det är fullt rimligt att så är fallet; intresset för friluftaktiviteter och däribland fiske är överlag större i Norrland än i övriga Sverige, däremot är det inte samma befolkningsunderlag i dessa områden, vilket gör att grupperna blir små i absoluta termer men stora om man ser till andelar.

Vidare ser vi samma företeelse, fast det omvända, när det kommer till fördelningen mellan fritidsfiskare i storstadsregioner och övriga Sverige. I absoluta termer är det området övriga Sverige som står för flest fritidsfiskare, däremot är andelarna mer jämt fördelade när man tar hänsyn till befolkningsunderlaget inom respektive grupp.

Figur 4 - Andel fritidsfiskare per boendeområde år 2020. Tre indelningar (färgkodade).

Vidare kan man kolla på vart fritidsfiskarna väljer att fiska, vilket presenteras i tabell 1. Underlaget är indelat i nio fiskeområden, tre stycken inlandsområden och sex stycken havsområden. Det fiskeområde med flest fritidsfiskare år 2020 var Götaland & Svealand följt av Norrland. Inlandsfisket står således för en stor del av fritidsfisket i Sverige sett till antal utövare. För de områden som Havs- och vattenmyndigheten har förvaltningsansvar över, dvs. de fem stora sjöarna och havsområdena, är det stora sjöarna tillsammans som har flest fritidsfiskare. Havsområdet som flest fiskar i är mellersta Östersjön, vilket inte är någon direkt överraskning då Stockholms skärgård innefattas i detta område. Efter detta kommer Skagerrak som innefattar hela Bohuslän ner till Onsala halvön i Kungälv kommun. Antalet fritidsfiskare har varierat över tid men ligger inom felmarginalen för respektive område. Man kan dock konstatera att samtliga områden har ett ökat antal fritidsfiskare mellan 2019 och 2020 förutom mellersta Östersjön och Skagerrak. Även fall dessa skillnader inom respektive område inte är statistiskt signifikanta är det en intressant iakttagelse att följa upp i kommande års statistik. En möjlig förklaring till detta kan vara att fritidsfiskare valt att inte besöka och fiska i storstadsregioner på grund av pandemin.

Kolumnen längst till höger presenterar ett årsmedelvärde för tidsperioden för respektive område. Detta avser hur många fritidsfiskare, i genomsnitt, som fiskat årligen i respektive område under tidsperioden 2017-2020. Detta gör att skattningsarna blir säkrare och årsvariationer kontrolleras för.

Tabell 1 - Antal fritidsfiske (tusental) per fiskeområde, år 2017-2020 samt årsmedelvärde. Felmarginal inom parentes.

	2017	2018	2019	2020	Årsmedelvärde 2017-2020
Götaland & Svealand	497 (109)	499 (160)	504 (95)	602 (78)	525 (58)
Norrland	318 (133)	232 (50)	285 (80)	327 (62)	291 (45)
Stora sjöarna	125 (50)	114 (54)	205 (63)	250 (57)	173 (28)
Bottniska viken	50 (27)	46 (23)	49 (22)	75 (26)	55 (12)
Mellersta Östersjön	151 (50)	131 (30)	202 (66)	184 (44)	167 (25)
Södra Östersjön	51 (40)	15 (10)	41 (28)	58 (24)	41 (14)
Öresund	75 (46)	33 (17)	48 (37)	53 (25)	52 (17)
Kattegatt	104 (45)	53 (51)	60 (40)	82 (33)	75 (22)
Skagerrak	126 (49)	147 (95)	128 (55)	122 (34)	131 (32)

Not: Observera att antalet fritidsfiskare i vissa hänseenden är lägre än tidigare presenterad skattning (figur 1). Detta beror på partiellt bortfall för fiskedagar i olika områden.

2.2 Antal fiskedagar

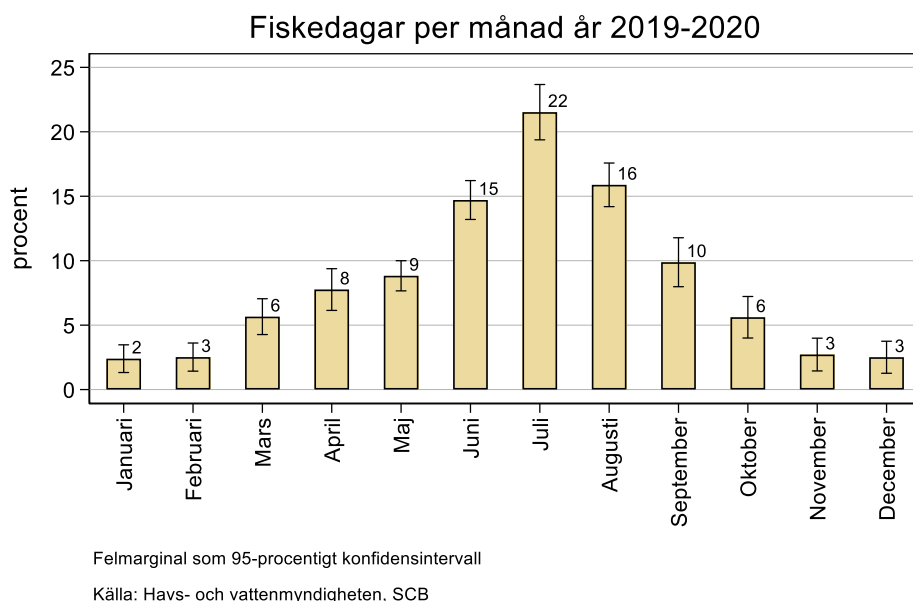
Antalet fiskedagar för åren 2017-2020 presenteras i tabell 2. Antalet fiskedagar följer ungefär samma fördelning mellan områden som antalet fritidsfiskare. Mest fiskeaktivitet har Götaland & Svealand följt av Norrland och de fem stora sjöarna. Havsområdena med högst fiskeaktivitet är mellersta Östersjön och Skagerrak, vilka vardera innehåller storstadsregioner, Stockholm och Göteborg. För år 2020 ökade antalet fiskedagar i nästan samtliga områden jämfört med året innan. I likhet med antalet fritidsfiskare har antal fiskedagar ökat generellt sett vilket självklart också kan bero på pandemin.

Det enda området som inte hade en ökning i fiskeaktivitet var mellersta Östersjön, vilket också kan bero på pandemin, pga. färre turister i storstadsområden. Området med störst ökning procentuellt sett var Öresund (68 procent) följt av Kattegatt (47 procent) och Norrland (42 procent). De områdena med störst ökning i absoluta tal var Götaland & Svealand, Norrland samt stora sjöarna.

Tabell 2 – Antal fiskedagar (Tusental) per område, år 2017-2020 samt årsmedelvärde. Felmarginal inom parentes.

	2017	2018	2019	2020	Årsmedelvärde 2017-2020
Götaland & Svealand	4 264 (1 275)	4 240 (1 126)	3 992 (862)	5 417 (1 637)	4 478 (644)
Norrland	2 726 (736)	2 727 (694)	2 876 (710)	4 088 (1 015)	3 104 (418)
Stora sjöarna	1 365 (565)	717 (228)	1 605 (548)	2 248 (876)	1 484 (306)
Bottniska viken	390 (221)	444 (203)	596 (334)	782 (388)	553 (149)
Mellersta Östersjön	984 (366)	1 090 (346)	1 620 (475)	1 361 (460)	1 263 (225)
Södra Östersjön	544 (297)	605 (650)	619 (417)	928 (705)	674 (282)
Öresund	378 (193)	254 (120)	271 (204)	455 (260)	340 (103)
Kattegatt	547 (272)	284 (305)	345 (214)	506 (207)	421 (127)
Skagerrak	716 (315)	583 (178)	806 (464)	1 016 (380)	780 (178)

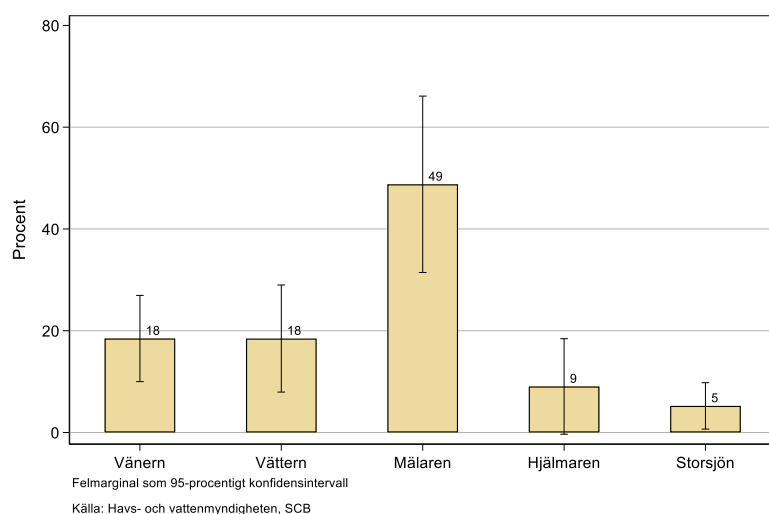
Sedan 2019 har undersökningen innehållit frågor om hur fiskedagarna fördelar sig per månad inom respektive tertial, vilket resulterar i information om hur dagarna fördelar sig över ett helt år, detta presenteras i figur 5. Fritidsfisket ses oftast som en sommaraktivitet, vilket man även ser i resultatet från undersökningen. Cirka 53 procent av fiskedagarna görs under sommarmånaderna juni, juli och augusti. Fisket under våren, mars, april och maj är något större än fisket under hösten (september, oktober, november). Vinterfisket, dvs. december, januari och februari står för cirka 8 procent av fiskedagarna under ett år.

Figur 5 - Fiskedagar (andel av totalt) per månad, år 2019-2020.

Ytterligare ny information i enkäten under 2018-2020 var att respondenten fick ange sina redskapsdagar per sjö, om hen fiskat i stora sjöarna. Tidigare ingick enbart information om antalet dagar totalt för de fem stora sjöarna, men i och med denna nya fråga kan en fördelning av dagar per sjö tas fram, vilket presenteras i Figur 6.

Mälaren står nästan för hälften av alla redskapsdagar i fiskeområdet fem stora sjöarna. Detta är inte något anmärkningsvärt då Mälaren angränsar till Stockholm men även andra städer såsom Västerås, Enköping och Eskilstuna. Skillnaden mellan Mälaren och övriga sjöar är statistiskt signifikant. Vänern och Vättern, stod för cirka en femtedel av antalet redskapsdagar vardera. Hjälmaren och Storsjön följer med nio respektive fem procent av redskapsdagarna.

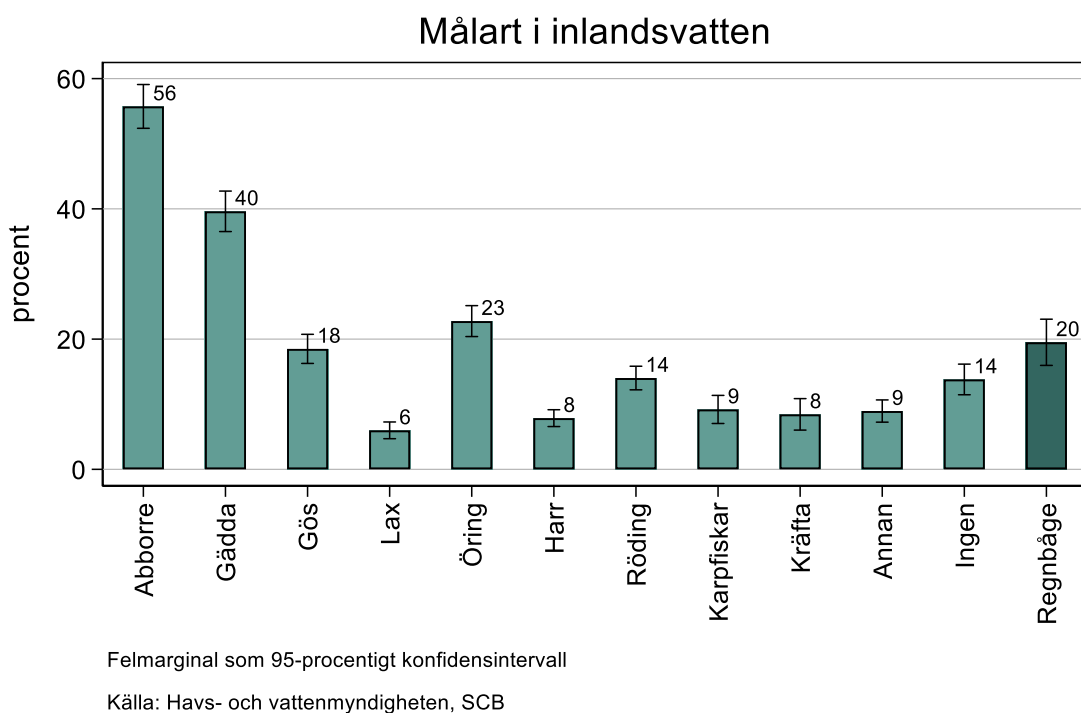

Figur 6 – Redskapsdagar per sjö år 2018-2020

2.3 Målarter per geografiskt område

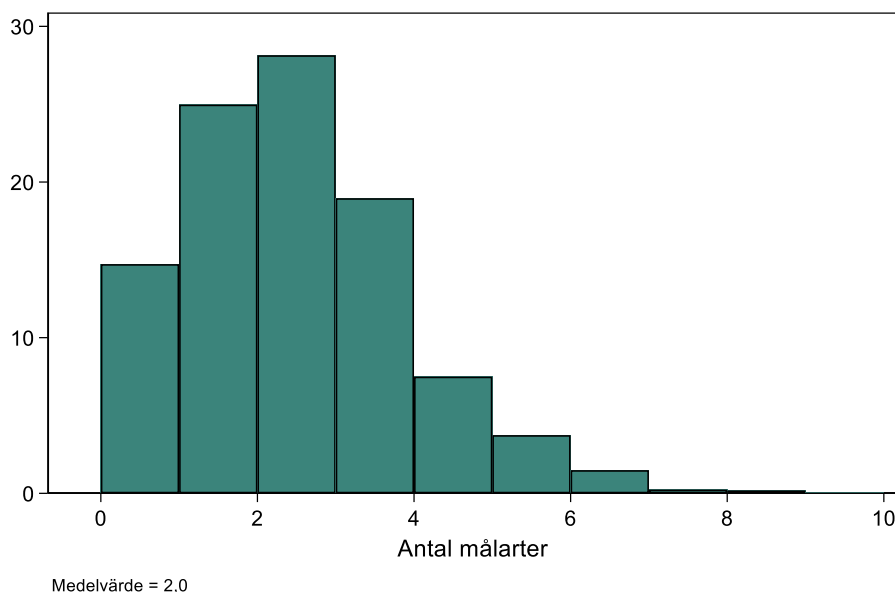
I detta avsnitt presenteras det som kallas målarter, dvs. de arter man riktar sitt fiske på. Målarter är uppdelat mellan var fisket bedrivs, inlandsfiske och kust- och havsfiske och dess olika fiskeområden.

För inlandsfiskets del är det framförallt abborre och gädda som är vanliga målarter (figur 7). Över 50 procent av samtliga fritidsfiskare som fiskar i inlandsvatten har abborre som en av sina målarter. Utöver dessa två finns det ett relativt stort fiske efter öring, regnbåge, gös och röding. Målartern regnbåge adderades till undersökningen först år 2020. Resultaten ligger i linje med tidigare kunskap om vilka arter som är vanligast inom fritidsfisket.

Figur 7 – Målartern för inlandsfiske under åren 2018-2020. Presenterat som andel av samtliga respondenter. Observera att "Regnbåge" endast avser år 2020.

I genomsnitt har en fritidsfiskare två stycken målartern under sitt fiske för innevarande period. Men det finns självklart de som har enbart en målartern eller de som har nio stycken. Fördelningen av antal målartern för inlandsfisket presenteras i figur 8. Resultaten indikerar att fisket och hur det bedrivs är mångfacetterat och det finns både generalister och specialister inom fritidsfisket.

Figur 8 – Fördelning, antal målarter inlandsfiske år 2018-2020

Vidare kan man försöka se om det finns något samband mellan de olika målarterna, t.ex. en fritidsfiskare som fiskar gädda, tenderar eventuellt att också fiska efter abborre, vilket presenteras i tabell 3. En faktor som är nära 1 indikerar på starkt samband och en faktor nära 0 indikerar på svagt samband mellan målarterna.

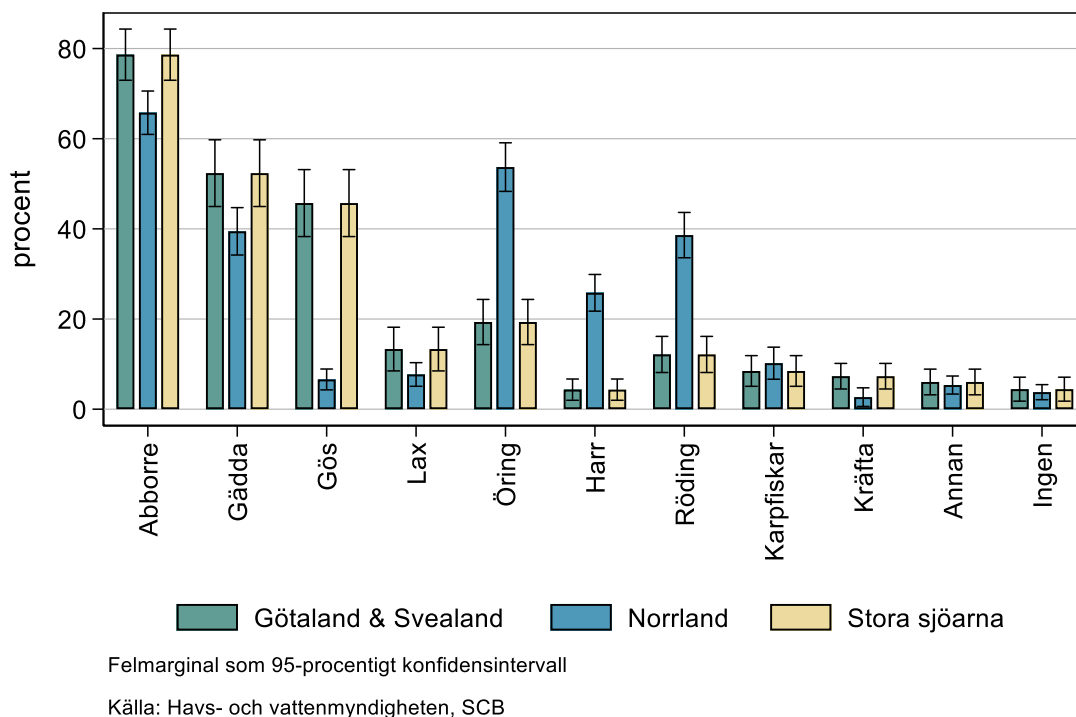
Resultaten visar att det finns några kluster att tala om. Till exempel ser man att fritidsfiskare som fiskar abborre tenderar att också fiska efter gädda men även gös och delvis öring. Vidare kan man konstatera att arterna öring, harr och röding är ett annat kluster av arter man ofta riktar sitt fiske mot. Utöver detta så kan man konstatera att de som fiskar efter regnbåge i många fall har regnbåge som sin enda art. Sambandet med andra arter är generellt väldigt lågt, vilket överraskar något. Resultatet visar således att det antingen rör sig om att de som fiskar efter regnbåge är specialister eller att regnbågen är den art som fångar upp stor del av de som bara fiskar ibland. Till exempel finns det många sportfiskeklubbar i Sverige med en egen sjö enbart för klubbens medlemmar, med just inplanterad regnbåge, vilket kan vara en bakomliggande faktor till resultatet. Vidare är resultaten tertialvisa vilket innebär att en korrelation inte kan påvisas mellan tidsperioderna. Detta kan resultera i att korrelationerna underskattas eller delvis missas, vilket också kan vara en anledning till låga korrelationsvärden för regnbågen.

Tabell 3 – Korrelationer mellan målarter inlandsfiske, år 2018-2020

	Abborre	Gädda	Gös	Lax	Öring	Harr	Röding	Karpfiskar	Kräfta	Annan	Regnbåge
Abborre	1,00										
Gädda	0,76	1,00									
Gös	0,48	0,48	1,00								
Lax	0,17	0,15	0,19	1,00							
Öring	0,36	0,25	0,15	0,30	1,00						
Harr	0,23	0,17	0,07	0,17	0,48	1,00					
Röding	0,26	0,16	0,10	0,20	0,60	0,36	1,00				
Karpfiskar	0,26	0,22	0,17	0,15	0,21	0,09	0,20	1,00			
Kräfta	0,22	0,19	0,16	0,06	0,10	0,05	0,06	0,19	1,00		
Annan	0,12	0,11	0,14	0,05	0,10	0,06	0,07	0,05	0,08	1,00	
Regnbåge	0,01	0,00	0,02	0,04	0,00	0,02	0,01	0,01	0,04	0,03	1,00

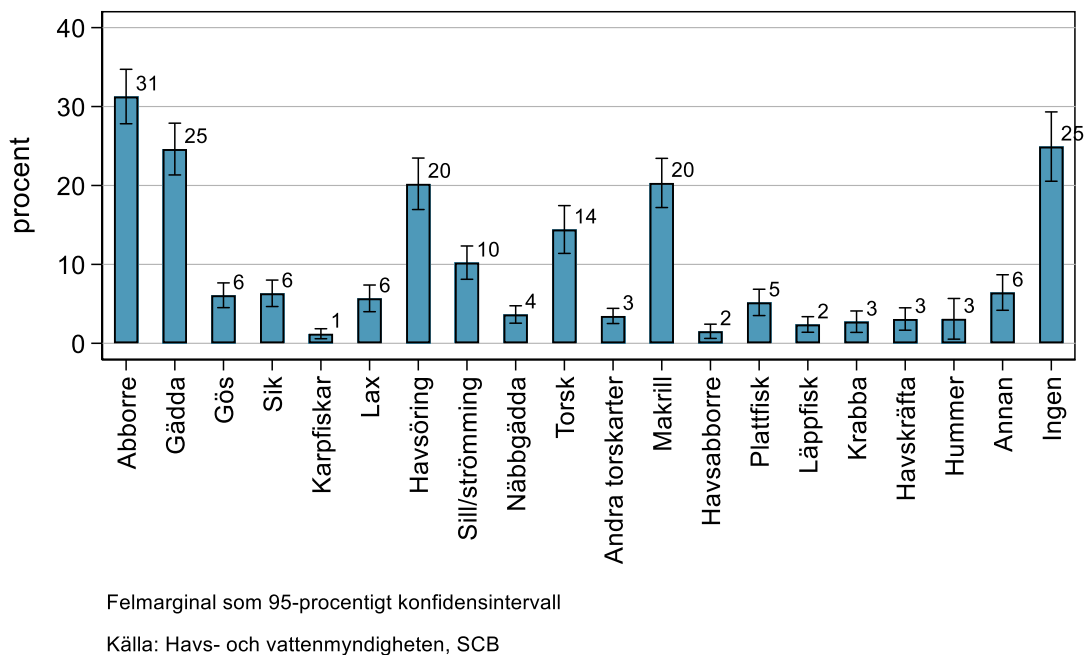
Målarter kan, med hjälp av information om vart man fiskat, också presenteras per fiskeområde för att ge mer detaljerad information om målart i direkt anslutning till där man fiskat. Observera dock att en fritidsfiskare kan ha fiskat i både Götaland & Svealand samt Norrland under samma period, varpå informationen om målart avser båda områdena. I och med detta kan det förekomma vissa överlapp av målarter som eventuellt inte överensstämmer med det faktiska området.

I figur 9 ser man tydligt att Norrland är det inlandsområde som sticker ut i sammanhanget. Öring, röding och harr är definitivt tre arter som andelsmässigt fiskas mer efter i Norrland än övriga Sverige. Det motsatta gäller för gös där detta fiske mestadels sker i södra delarna av Sverige, både i de stora sjöarna och andra vattendrag. De populäraste arterna abborre och gädda är även de mer populära i Götaland & Svealand samt i stora sjöarna. Resultaten är i linje med de förväntningar och tidigare information om vilka arter som är viktiga i respektive området.

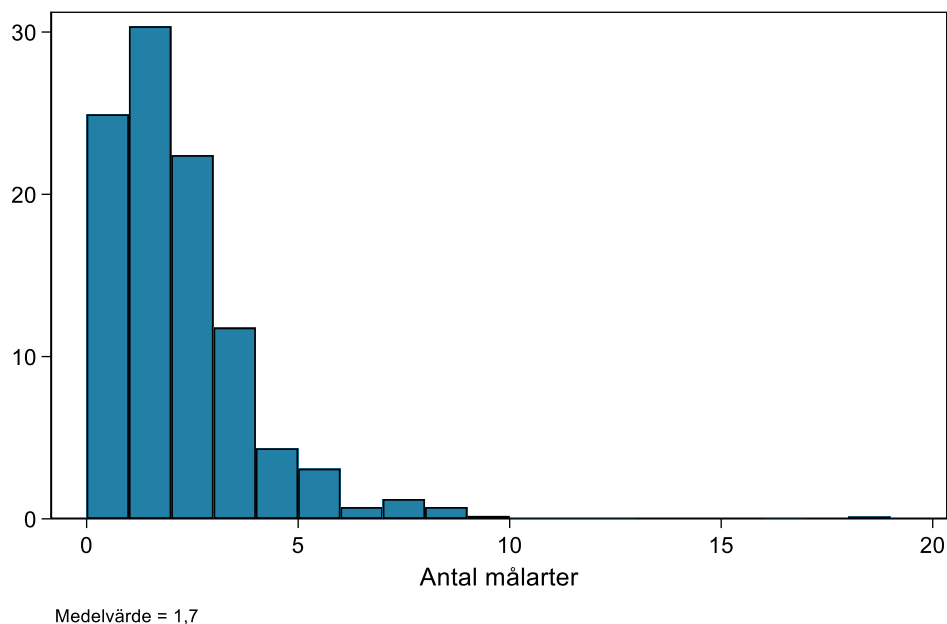
Figur 9 - Målarter för inlandsfiske och fiskeområde under åren 2018-2020. Presenterat som andel av samtliga respondenter som haft en fiskedag i respektive område.

Fisket i havet innefattar fler arter man kan rikta sitt fiske på. Den vanligaste arten i havet är likt insjövatten abborre följt av gädda, men även havsöring, makrill och torsk är vanliga målarter (figur 10). I övrigt är det flertalet andra målarter som det fiskas efter, bland annat sill/strömming, gös, sik samt olika slags plattfiskar.

Figur 10 - Målarter för kust- och havsfiske under åren 2018-2020. Presenterat som andel av samtliga respondenter.

För kust- och havsfiske är antalet målarter i genomsnitt några punkter lägre än för inlandsfisket. I genomsnitt har fritidsfiskare till havs 1,7 målarter under innevarande period. Men likt fisket i inlandsvatten finns även här stor spridning (figur 11), vilket tyder på att fisket i havet också mångfacetterat och det finns även här både generalister och specialister. Att genomsnittantalet är lägre för havsfisket jämfört med inlandsfisket kan bero på att fisket efter specifika arter i havet är mer säsongsbetonat än fisket i inlandsvatten.

Figur 11 – Fördelning, antal målarter kust- och havsfiske år 2018-2020

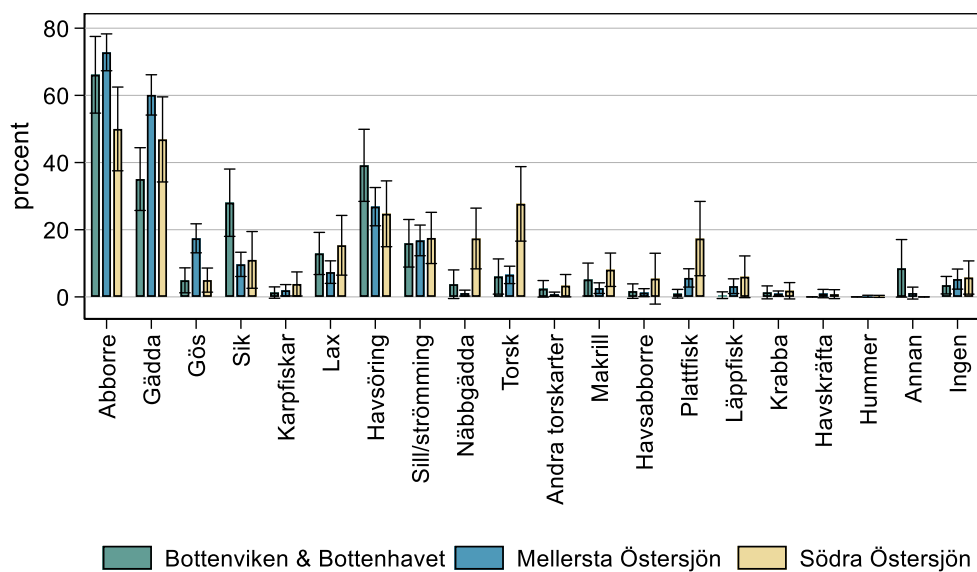
För havsfisket kan vi konstatera att det även här finns vissa kluster att tala om (tabell 4). Dels har vi samma kluster som för inlandsfisket, dvs. fisket efter abborre, gädda och gös korrelerar med varandra. Ett annat kluster av fritidsfiskare är de som fiskar efter torsk. Dessa fritidsfiskare tenderar även att fiska efter andra torskarter, makrill och även plattfisk. Fisket efter torsk har flertalet höga korrelationsfaktorer, utöver redan nämnda arter bör även havsöring och sill/strömming nämnas. Sedan finns det ett kluster av fritidsfiskare som riktar in sig på krabbtaska, havskräfta och hummer. Detta fiske riktar sig förmodligen primärt efter de två sistnämnda arterna men krabbtaska är självklart en välkommen bifångst i sammanhanget och har således blivit en målart i sig.

Tabell 4 - Korrelationer mellan målarter kust- och havsfiske, år 2018-2020

	Abborre	Gädda	Gös	Sik	Karpfiskar	Lax	Havsöring	Sill/strömming	Näbbgädda	Torsk	Andra torskarter	Makrill	Havsabborre	Plattfisk	Läppfisk	Krabbtaska	Havskräfta	Hummer	Annan
Abborre	1,00																		
Gädda	0,76	1,00																	
Gös	0,37	0,40	1,00																
Sik	0,36	0,21	0,18	1,00															
Karpfiskar	0,19	0,16	0,23	0,17	1,00														
Lax	0,15	0,13	0,17	0,23	0,13	1,00													
Havsöring	0,28	0,24	0,20	0,30	0,11	0,33	1,00												
Sill/strömming	0,29	0,20	0,18	0,33	0,11	0,22	0,28	1,00											
Näbbgädda	0,15	0,15	0,13	0,13	0,23	0,17	0,19	0,19	1,00										
Torsk	0,09	0,10	0,12	0,16	0,10	0,23	0,30	0,33	0,29	1,00									
Andra torskarter	0,05	0,05	0,10	0,08	0,16	0,19	0,20	0,15	0,28	0,39	1,00								
Makrill	0,04	0,04	0,05	0,04	0,09	0,11	0,25	0,18	0,22	0,45	0,37	1,00							
Havsabborre	0,17	0,17	0,12	0,12	0,31	0,11	0,15	0,09	0,26	0,12	0,14	0,10	1,00						
Plattfisk	0,15	0,12	0,11	0,20	0,14	0,28	0,24	0,26	0,24	0,39	0,22	0,18	0,26	1,00					
Läppfisk	0,10	0,08	0,11	0,17	0,17	0,19	0,24	0,16	0,22	0,25	0,32	0,19	0,20	0,29	1,00				
Krabbtaska	0,05	0,05	0,09	0,09	0,16	0,26	0,17	0,16	0,16	0,24	0,28	0,16	0,13	0,31	0,20	1,00			
Havskräfta	0,05	0,04	0,07	0,06	0,15	0,20	0,11	0,14	0,10	0,15	0,14	0,17	0,12	0,20	0,18	0,42	1,00		
Hummer	0,02	0,03	0,06	0,06	0,14	0,18	0,09	0,13	0,08	0,13	0,12	0,08	0,12	0,19	0,16	0,45	0,41	1,00	
Annan	0,02	0,02	0,04	0,10	0,11	0,04	0,03	0,03	0,05	0,04	0,05	0,09	0,10	0,04	0,06	0,06	0,14	0,06	1,00

För havs- och kustfisket går det också att presentera målart per fiskeområde för att ge mer detaljerad information om målart i direkt anslutning till där man fiskat. Observera dock att en fritidsfiskare kan ha fiskat i både Bottniska viken och mellersta Östersjön under samma period, varpå informationen om målart avser båda områdena. I och med detta kan det förekomma vissa överlapp av målarter som eventuellt inte överensstämmer med det faktiska området.

I figur 12 redovisas målarter per fiskeområde för östkusten. I sammanhanget kan man se regionala skillnader där södra Östersjön har andelsmässigt fler som fiskar torsk än i övriga två områden. Detsamma gäller för t.ex. sik som är vanligast att fiska efter uppe i Bottenviken & Bottenhavet. I regel så är det även här abborre och gädda som är de vanligaste målarterna men man kan också se att gäddan inte är lika vanlig i Bottenviken & Bottenhavet som i mellersta Östersjön och södra Östersjön. Havsöring som målart är däremot andelsmässigt störst i Bottenviken & Bottenhavet.

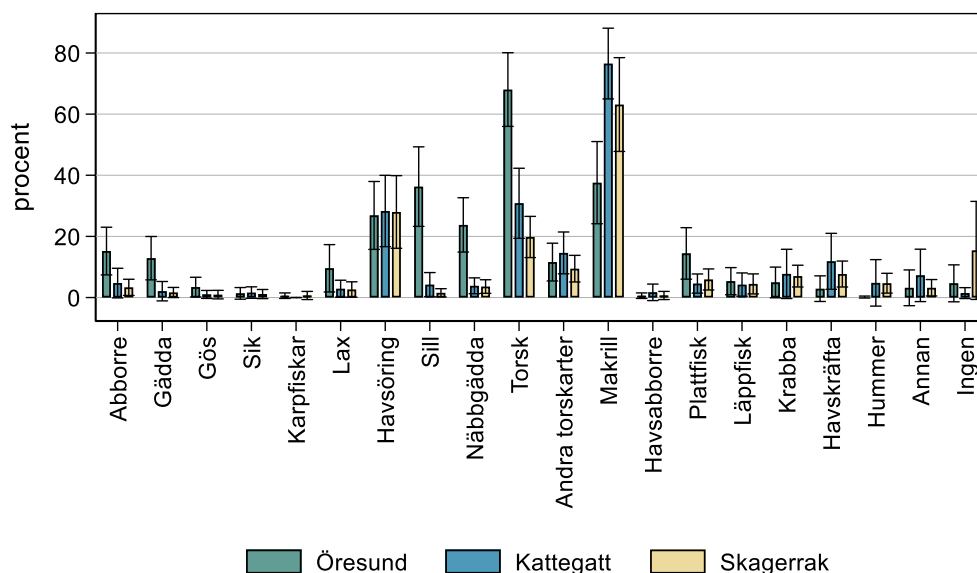

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Figur 12 - Målarter för havs- och kustfiske (östkusten) och fiskeområde under åren 2018-2020. Presenterat som andel av samtliga respondenter som haft en fiskedag i respektive område.

Gällande fisket på västkusten, som inkluderar områdena Skagerrak, Kattegatt och Öresund så ser vi även här tydliga regionala skillnader gällande målart där det främst är Öresund som sticker ut, vilket presenteras i figur 13. Det är främst torsk som fiskas i Öresund vilket skiljer sig statistiskt signifikant jämfört med övriga områden. Även sillfisket och fiske efter näbbgädda skiljer sig statistiskt signifikant jämfört med Kattegatt och Skagerrak. Likheter mellan områdena ser man också, främst gällande andelen som riktar sitt fiske mot havsöring. Makrillfisket skiljer sig också något åt där det är en populärare målart i Kattegatt och Skagerrak jämfört med Öresund. Sist men inte minst ser man att plattfisk är en grupp av fiskar som är en vanligare målart i Öresund.

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall

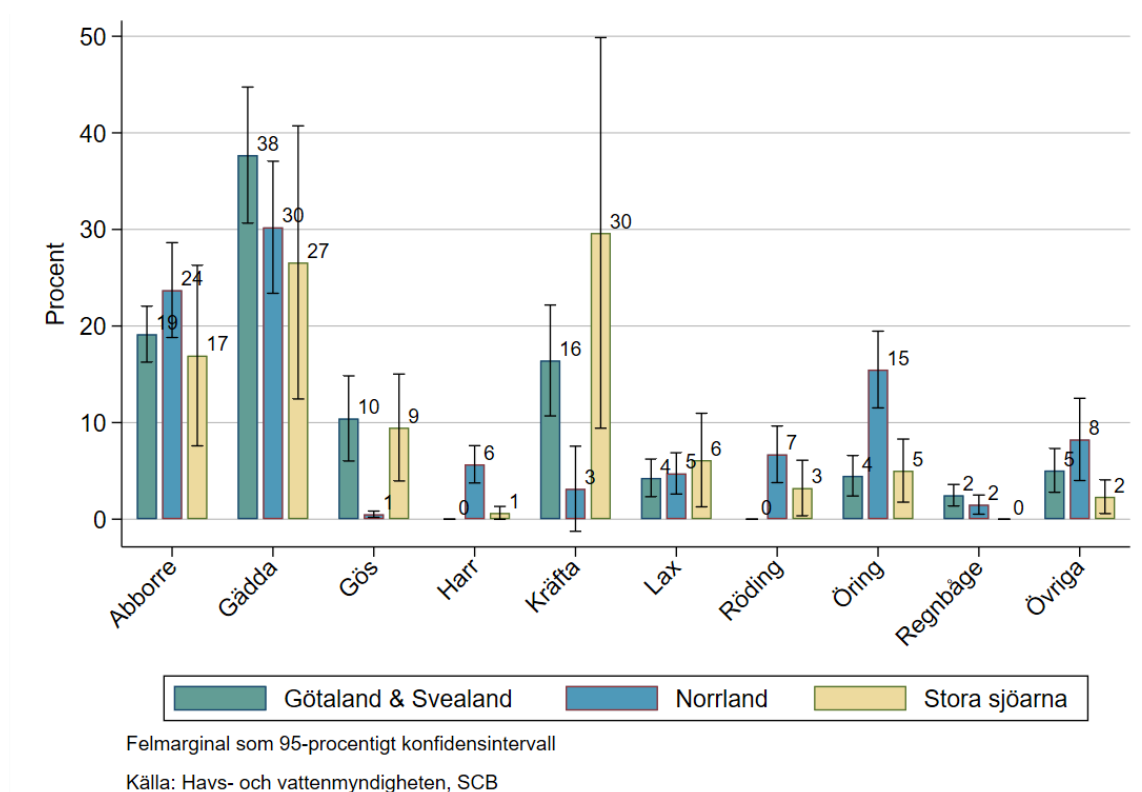
Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Figur 13 - Målarter för havs- och kustfiske (västkust) och fiskeområde under åren 2018-2020. Presenterat som andel av samtliga respondenter som haft en fiskedag i respektive område.

2.4 Fångster

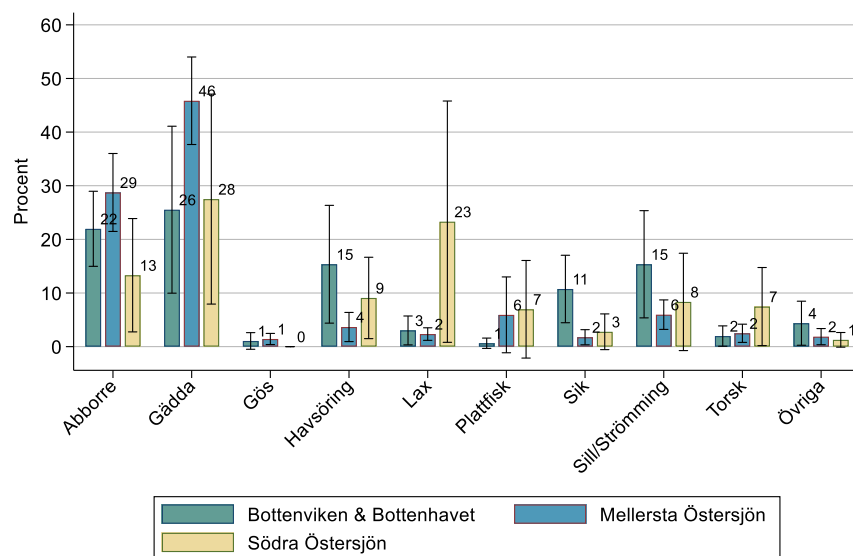
I tidigare avsnitt har det presenterats vilka arter som man hade för avsikt att fånga, det som vi kallar mållart. I detta avsnitt presenteras istället de arter som man faktiskt fångade. I figur 14 presenteras fångsterna i Götaland & Svealand, Norrland och stora sjöarna separat. Man ser tydligt att kräftan är en dominant art i stora sjöarna när det kommer till mängd där den står för störst andel av fångsten i området, däremot med ett stort konfidensintervall. Detta skiljer sig dock i jämförelse med andelen som angav kräfta som mållart som stod för en liten andel i sammanhanget (figur 9). Vidare kan man konstatera att fångsterna av gös förekommer nästan inte alls i Norrland, vilket är förväntat. Andelsmässigt så är gösfångsterna i paritet med varandra för Götaland & Svealand och stora sjöarna.

Öring, röding och harr fångas i större utsträckning i Norrland än de två övriga områdena, vilket även det är ett väntat resultat. Dessa fångstandelar ligger också i linje med mållartsandelarna som presenterats tidigare i figur 9, tillsammans med abborre och gädda.

Figur 14 - Andel av total fångst (behållen och återutsatt) för inlandsområden per art och område, år 2018-2020. Observera att regnbåge enbart förekommer år 2020, varpå andelen blir underskattad.

För fångster längst östkusten (figur 15) så sticker fångster av lax i södra Östersjön ut jämfört med övriga två områden, där laxen uppgår till cirka 23 procent av den totala fångsten i området. Det är dock ett stort konfidensintervall varpå tolkningen av resultatet bör göras med detta i beaktning. Annars kan vi konstatera att havsöringsfångster är andelsmässigt relativt störst i Bottenviken & Bottenhavet och här märker vi även att sik sticker ut i sammanhanget likt havsöringen. Detta ligger i linje med de resultat som tidigare presenterats i figur 12 där havsöringen och siken var andelsmässigt två vanliga mållarter i Bottenviken & Bottenhavet. Vidare ser vi att gäddfångsterna är andelsmässigt relativt störst i mellersta Östersjön.

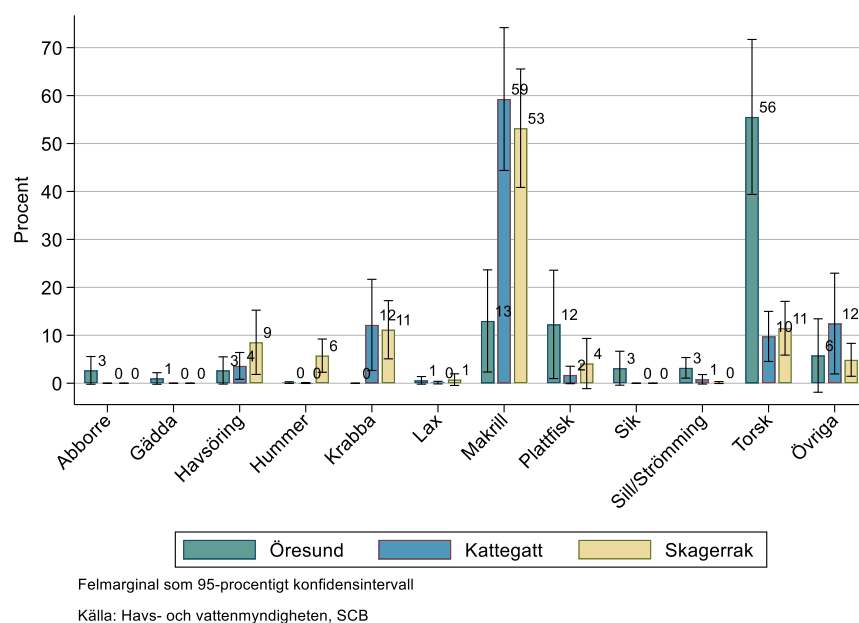

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Figur 15 - Andel av total fångst (behållen och återutsatt) för havs- och kustfiske (östkusten) per art och område, år 2018-2020.

Fångster för västkustens områden, Skagerrak, Kattegatt och Öresund presenteras i figur 16. Även här finns de regionala skillnaderna där Öresund sticker ut med hög andel torskfångst på hela 56 procent följt av fångst av plattfiskarter. Dessa resultat ligger i linje med vilka arter man hade för avsikt att fånga (figur 13). Däremot ser vi skillnader för sillen där det fanns relativt hög andel som angett sill som målart men detta reflekteras inte i andelen fångst. I stort kan vi också se att Kattegatt och Skagerrak är lika varandra. Det vi kan se är att hummerfångster och havsöringsfångster är uppskattningsvis större i Skagerrak än i Kattegatt, däremot är det även här stora spridningsmått som gör bedömningen något osäker. Den tveklöst vanligaste fångsten i Kattegatt och Skagerrak är makrill som står för mer än hälften av den totala fångsten i respektive område.

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall

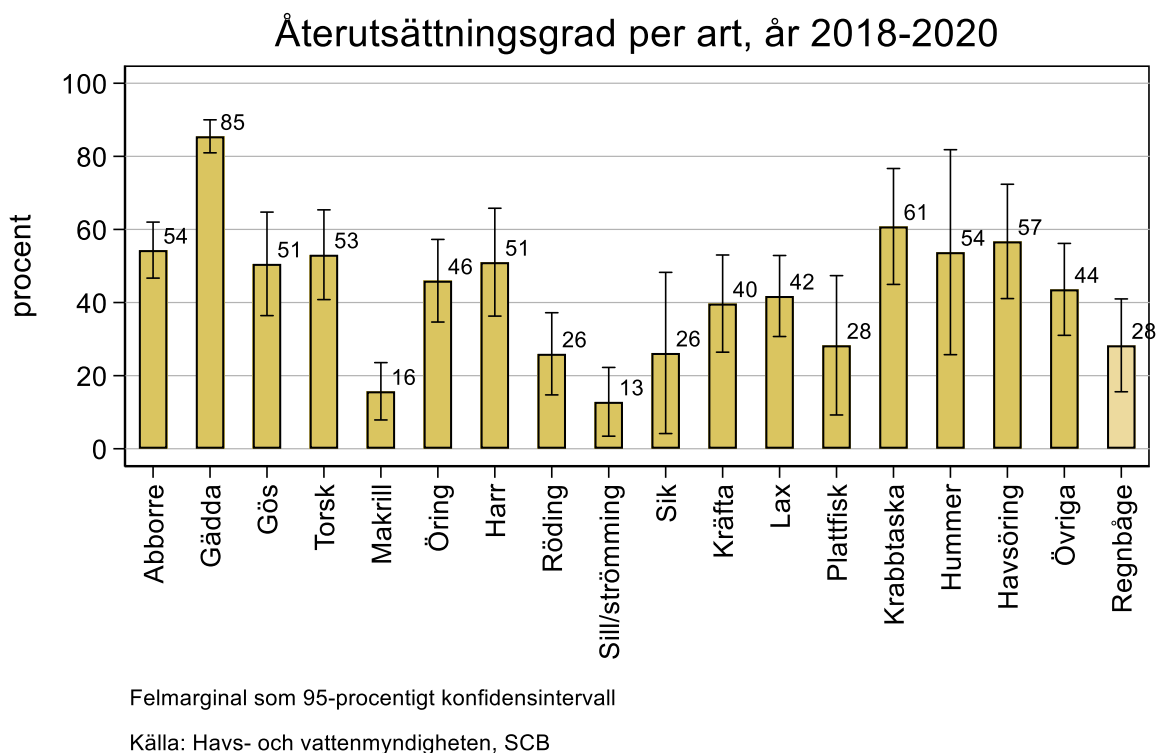
Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Figur 16 - Andel av total fångst (behållen och återutsatt) för havs- och kustfiske (västkusten) per art och område, år 2018-2020.

2.5 Återutsättningsgrad

En annan fråga som inkluderats i enkäten sedan 2018 är återutsättningsgraden per art. Återutsättning av fisk ökar i popularitet och är ett sätt att fortsatt kunna fiska på bestånd medan påverkan hålls så låg som möjligt. Däremot är det långt ifrån alla återutsatta fiskar som överlever. Här är det många faktorer som spelar in, bland annat hantering av fisk vid återutsättning, hur lång tid fångstförloppet är samt vilket art det handlar om. Figur 17 redogör för återutsättningsgraden per art under åren 2018-2020, baserat på återutsatt mängd i kg. Observera att resultatet för regnbåge endast avser år 2020.

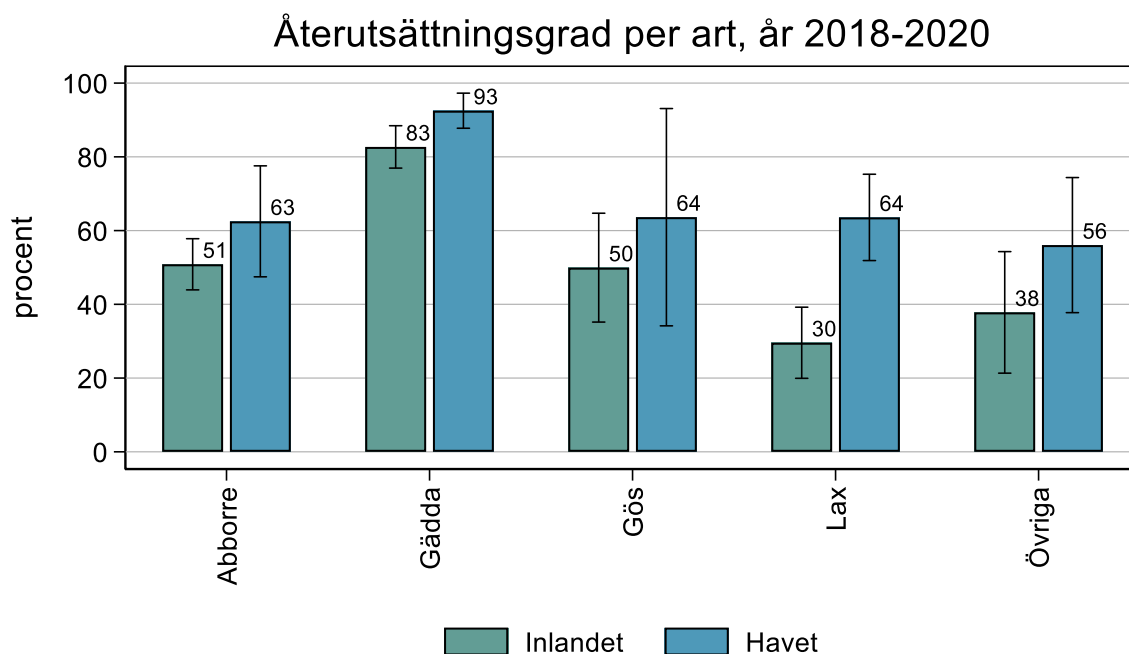
Den vanligaste sportfisken, och en av de ovanligaste matfiskarna i Sverige, är gäddan. Denna återutsätts i 85 procent av fallen och är den art som återutsätts i störst utsträckning av de arter inkluderade i undersökningen. Andra arter som sticker ut i sammanhanget är makrill och sill/strömming som återutsätts i liten utsträckning, 16 procent respektive 13 procent.

Figur 17 - Återutsättning per art, år 2018-2020. Observera att Regnbåge endast avser år 2020.

Abborre, gädda, gös, lax och övriga arter kan man fiska i både inlandsvatten och havet, där återutsättningsgraden kan vara olika beroende på område. Figur 18 redogör för återutsättningsgraden för dessa arter och beroende på område. Resultatet indikerar att återutsättningsgraden skiljer sig statistiskt signifikant för gädda och lax där fisket i havet har en högre återutsättningsgrad än fisket i inlandet. Resultatet för gädda kan anses vara ganska väntat. Gäddfiske i havet utövas till stor del av sportfiskarna som i mångt och mycket släpper tillbaka sin fångst medan fisket efter gädda i inlandsvatten eventuellt är mer diversifierat sett till utövarna. Återutsättningsgraden för laxen skiljer sig åt mellan områdena. Man kan tänka sig att laxfisket i älvar fiskas på naturliga bestånd och således bör återutsättningen vara hög här. Fisket i havet efter lax är på både odlade och naturliga bestånd varpå en lägre återutsättningsgrad ekan vara

förväntat. Däremot finns det ett populärt laxfiske i t.ex. Vänern där fiske sker, likt havsfisket, på odlad fisk men det finns även bifångst av de naturliga bestånden. Det senare inlandsfisket, dvs. trollding efter lax i Vänern kan eventuellt vara så pass stort att älvsfiskets återutsättning inte påverkar det aggregerade resultatet.

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Figur 18 - Återutsättning per art, för arter som existerar i både inland och hav, år 2018-2020

2.6 Viktiga aspekter vid fritidsfiske och hur väl dessa uppfylls

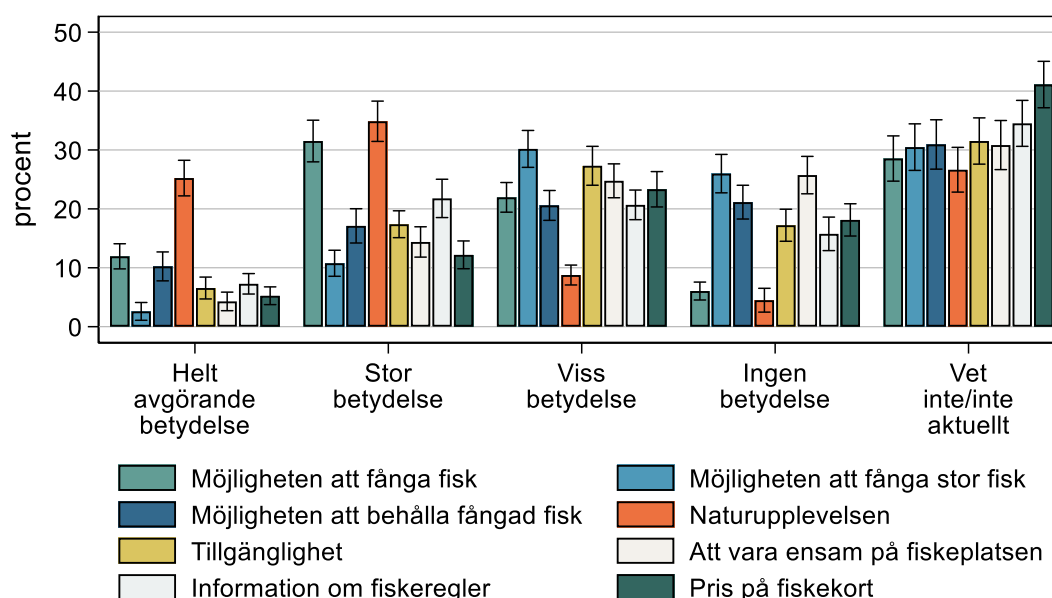
År 2018 och 2019 inkluderades ytterligare två frågor i enkäten. Dessa avsåg att ta reda på vilka aspekter man tycker är viktiga vid sitt fritidsfiske samt hur väl dessa uppfylls av fisket i Sverige. Den första frågan avsåg vilka aspekter som betydde något vid val av fiske. Frågan var formulerad som följer.

- Vilken betydelse har följande aspekter för dig när du bestämmer dig för att fiska?

Här fanns det fyra svarsalternativ tillsammans med "Vet inte/Inte aktuellt". Figur 19 redogör för resultaten som visar att det är tveklöst naturupplevelsen som är den viktigaste aspekten när man bestämmer sig för att fiska. Det är i cirka 25 procent av fallen helt avgörande vart man fiskar och av stor betydelse för ens fiske i cirka 35 procent av fallen.

Efter naturupplevelsen var det aspekten "Möjligheten att fånga fisk" som stack ut. Detta var i cirka 12 procent av fallen helt avgörande för vart fisket skulle bedrivas och cirka 32 procent stor betydelse för fisket. Möjligheten att fånga stor fisk var i genomsnitt inte någon avgörande faktor för var man bedrev sitt fiske utan det hade enbart viss betydelse för ens fiskeaktivitet.

En tydlig aspekt som kopplar an till informationsspridning och informationens tillgänglighet var "Information om fiskeregler". Detta hade stor betydelse för cirka 22 procent när man bestämde sig för att fiska och cirka 7 procent tyckte det var en helt avgörande faktor. Detta resultat indikerar på att informationsspridning av fiskeregler är väldigt viktigt och kan bli mycket bättre för att tillgängliggöra våra svenska vatten i större utsträckning. Observera att cirka mellan 25-40 procent, beroende på fråga, har angett vet ej/inte aktuellt.

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall

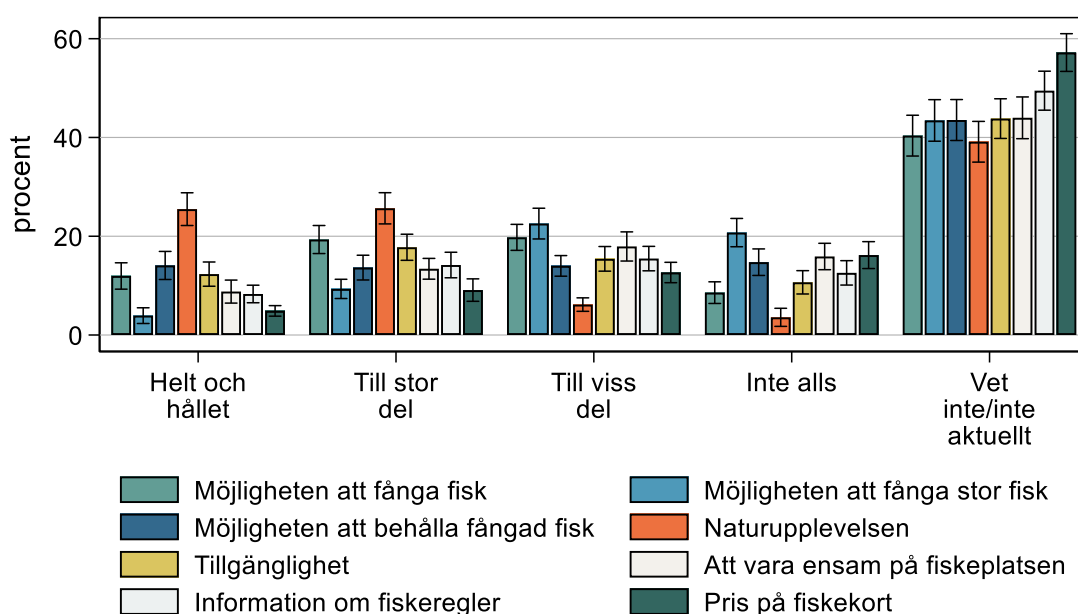
Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Figur 19 - Vilken betydelse har följande aspekter för dig när du bestämmer dig för att fiska? Baserat på data från år 2018 och 2019.

Nästa fråga syftade till att ta reda på hur väl svenskt fritidsfiske och våra svenska vatten uppfyllde de krav man tyckte var viktiga vid sitt fiske.

- *Sammantaget, om du tänker på alla gånger du fiskat under [aktuell period], till vilken del uppfyllde fisket följande aspekter?*

Naturupplevelsen var en viktig aspekt och det var även den som uppfylldes till störst del (figur 20). Cirka 25 procent tyckte att naturupplevelsen uppfylldes helt och hållet och 26 procent tyckte att den uppfylldes till stor del. Ett annat resultat som är värt att nämna är att möjligheten till att fånga stor fisk uppfylldes i liten utsträckning. Däremot var detta inte någon viktig aspekt relativt andra aspekter. Observera även här att "Vet ej/inte aktuellt" stod för mellan 40-57 procent av svaren.

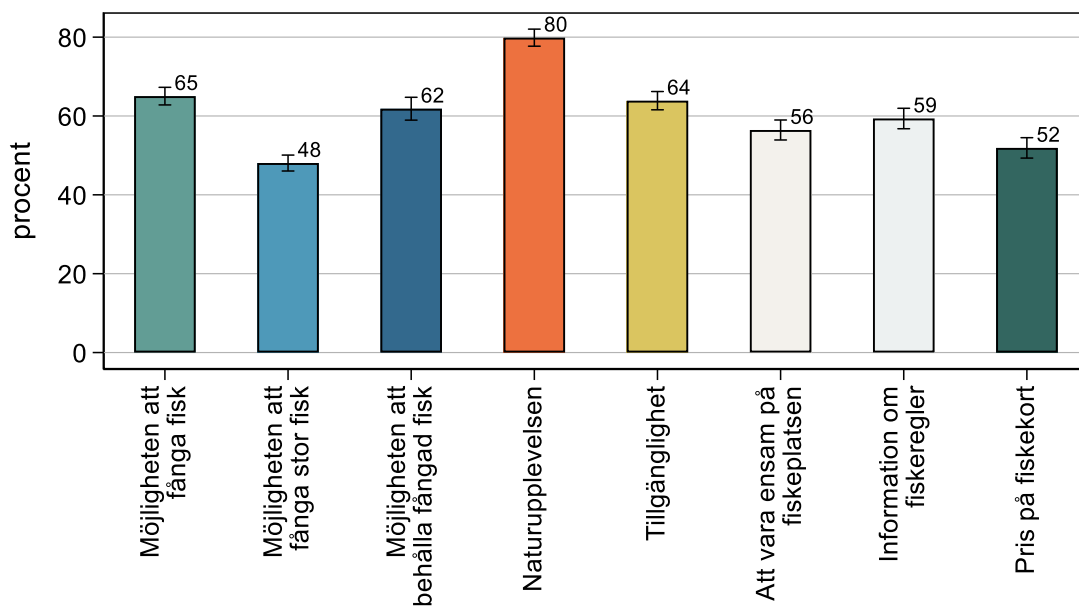
Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Figur 20 - Sammantaget, om du tänker på alla gånger du fiskat under [aktuell period], till vilken del uppfyllde fisket följande aspekter? Baserat på data från år 2018 och 2019.

Dessa frågor kan ställas mot varandra för att få fram en nöjdhetsgrad oavsett om respondenten tycker att aspekten är viktig eller inte. Detta presenteras i figur 21. Inte oväntat så är det naturupplevelsen som får högst nöjdhet tätt följt av möjligheten att fånga fisk och sedan aspekten "Tillgänglighet". Även "Möjligheten att få behålla fisk" får ett relativt högt nöjdhetsvärde.

Däremot är det främst "Möjligheten till att fånga stor fisk" och "Pris på fiskekort" som får lägst nöjdhetsvärde. Den förstnämnda aspekten är viktig information för kommande förvaltning då det eventuellt kan indikera på att stora individer inte finns kvar i lika stor utsträckning längre. Att "Pris på fiskekort" får ett lågt nöjdhetsvärde kan vara viktig information för enskilda fiskevårdsområden så de eventuellt kan se över sin prissättning i relation till vad man får ut av sitt fiske.

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall

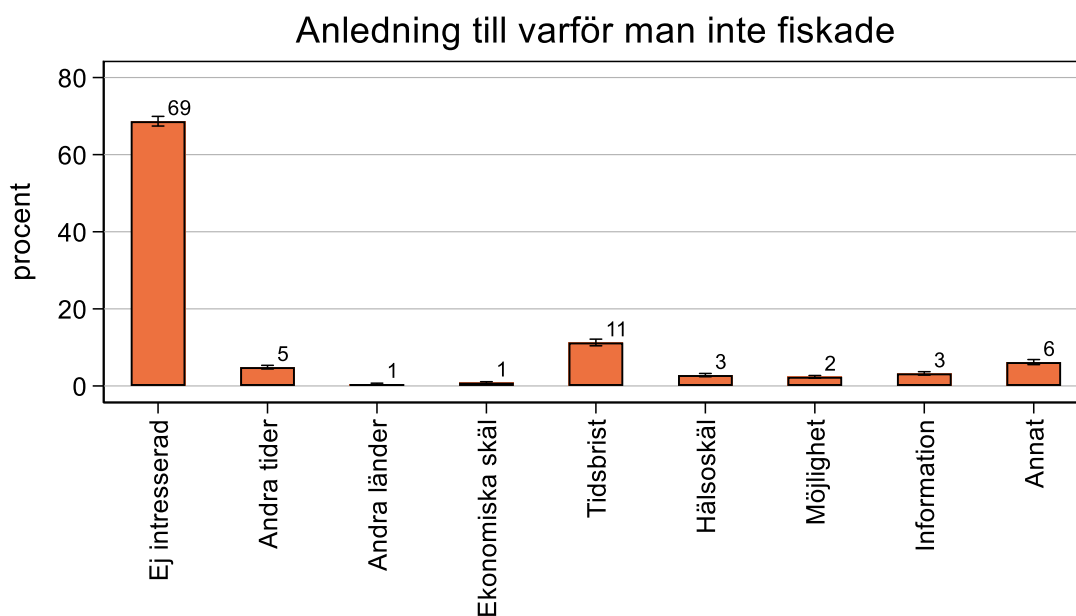
Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Figur 21 – Nöjdhetsvärden per aspekt. Baserat på data från år 2018 och 2019.

2.7 Icke-fiskare och anledning till varför man inte fiskat

I undersökningen finns det även en fråga för de som anger att de inte fiskat under innevarande period. Denna fråga tar reda på anledningen till varför man inte fiskade då dessa kan vara många och väldigt olika. Den kanske viktigaste aspekten i detta hänseende är hur stor andelen är som inte är intresserade av fiske, då det ger ytterligare information om fritidsfiskets omfattning och inte bara huruvida man fiskat eller inte. Andra viktiga orsaker som ger ett mervärde är t.ex. om fiske sker utomlands eller andra tider på året. Utöver detta är kunskap om det finns strukturella hinder för fiske, t.ex. knapphändig information, viktig för förvaltningen.

Den anledning som majoriteten av icke-fiskarna angav var att man inte var intresserad av fiske, hela 69 procent. 11 procent angav att de inte hade tid att fiska och 5 procent angav att de fiskade under andra tider på året (undersökningen skickas ut tre gånger per år och undersöker den senaste 4 månadsperioden). Andelarna för respektive svarsalternativ presenteras i figur 22.

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall

Källa: Havs- och vattenmyndigheten, SCB

Figur 22 - Anledning till varför man inte fiskade under innevarande period, år 2018-2020.

Fritidsfisket i Sverige 2018-2020

Vi arbetar för levande hav och vatten

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, är en statlig förvaltningsmyndighet inom miljöområdet. Vi arbetar på regeringens uppdrag för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna

**Havs
och Vatten
myndigheten**